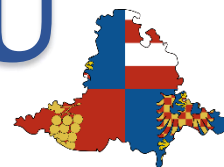

Monitoring EU

OBSAH

Aktuality z EU

Zprávy z evropských institucí

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

Kalendář

Aktuality z EU

Migrační dohoda Evropské unie s Tureckem, uzavřená v roce 2016, je **stále platná**. Po jednání s tureckým prezidentem Erdoganem to v pondělí sdělila šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová. Představitelé EU a Ankarý se sešli v Bruselu kvůli nárůstu napětí na řecko-turecké hranici. K té zaměřily desetitisíce migrantů poté, co Erdogan oznámil, že budou mít volnou cestu do Unie – tím přestal plnit zmíněnou dohodu s Unií z roku 2016, dle které Turecko bránilo masovému pohybu migrantů výměnou za finanční pomoc. Přestože zůstává dohoda po pondělním jednání stále platná, na uskutečňování jejího obsahu v praxi se ještě budou **obě strany muset dohodnout**. Společně s dalšími experty budou na této dohodě pracovat šéf unijní diplomacie Josep Borrell a turecký ministr zahraničí Mevlüt Çavuşoglu.

Evropská pohraniční služba **FRONTEX** ve čtvrtek na hranicích Řecka a Turecka nasadila další příslušníky bezpečnostních sil, včetně policistů z Česka a Polska. Reagovala tak na násilí, které na hranici propuklo ve středu večer. Po třech klidných dnech se situace na turecko-řecké hranici vyhroutil, stovky migrantů se snažily strhnout hraniční plot, někteří házeli zápalné lahve, kameny či další předměty. Řecká policie proti nim zakročila slzným plynem, situace se nakonec uklidnila v noci. V rámci organizace FRONTEX na řeckých hranicích už pomáhají také např. příslušníci bezpečnostních složek

z Rakouska či Kypru.

Čeští občané v Británii se potýkají s problémy se žádostí o **usedlický status**, který jim má zajistit zachování práv i po odchodu Velké Británie z EU. Pro podání žádosti je totiž třeba předložit cestovní pas – množství lidí však do země odcestovalo na občanský průkaz, a tak si nyní musejí o vystavení pasu žádat, což kvůli velkému množství žádostí představuje zdržení až o dva měsíce. Dle odhadů české diplomacie žije v Británii asi 100.000 Čechů, **o status usedlíka jich zažádalo asi 40.000**. Situaci českých občanů usnadnilo loňské otevření generálního konzulátu v Manchesteru, který ulehčil agendu ambasádě a zároveň přiblížil konzulární služby lidem na severu Británie, časové prodlevy však stále trvají.

Evropský fond (European Endowment for Democracy; EED) určený na podporu demokracie byl v Rusku prohlášen za **nežádoucí organizaci**, která ohrožuje základy ústavního zřízení v zemi. S odvoláním na ruskou generální prokuraturu to oznámil server Newsru.com. EED o sobě uvádí, že je nezávislou organizací, kterou v roce 2013 zřídila Evropská unie a její členské země a která přiděluje granty k posílení demokracie v sousedství EU – tedy zemím spolupracujícím s EU v rámci Východního partnerství, zemím západního Balkánu, Turecku, státům na Blízkém východě a v severní Africe. Umístění EED na černou listinu v Rusku v praxi znamená **zákaz činnosti**. Za spolupráci s nežádoucí organizací navíc v Rusku hrozí pokuta až 100.000 rublů (asi 32.000 Kč) a také trestní zodpovědnost v podobě dvou až šesti let za mřížemi. Loni v listopadu označilo ruské ministerstvo spravedlnosti za nežádoucí také českou humanitární organizaci Člověk v tísni, tato organizace se tak stala už devatenáctou zahraniční či mezinárodní organizací, jejíž působení bylo v Rusku zakázáno.

Sedm evropských energetických firem včetně společnosti ČEZ vyzvalo Evropskou komisi, aby nezávislí odborníci a vědci zhodnotili **přínos jaderné energie ke klimatickým cílům** Evropské unie. Bez hlubší analýzy podle nich hrozí, že jaderná energetika vypadne ze seznamu udržitelných ekonomických činností, čímž by se výrazně zbrzdily investice do nové výstavby a prodlužování životnosti stávajících zdrojů. Informace sdělila ČTK mluvčí ČEZ Alice Horáková. Dle ní reaguje iniciativa na aktuální závěry

evropské Technické expertní skupiny pro udržitelné finance, ta měla mj. stanovit kritéria pro rozřídění energetických zdrojů podle toho, zda přispívají k dlouhodobým klimatickým cílům Evropské unie či nikoliv. S energií z uhlí, větru, slunce či biomasy si expertní skupina poradila poměrně snadno, jaderná energetika podle ní představuje příliš složitou problematiku. Vedoucí představitelé společností ČEZ, EDF, Fortum, Nuclearelectrica, Orano, PGE a Slovenské elektrárne proto žádají, aby Evropská komise umožnila vznik **nové nezávislé pracovní skupiny** složené z odborníků, včetně expertů na radiační ochranu a jaderné odpady, která by tuto oblast do hloubky posoudila.

Evropská unie v rámci boje s novým typem koronaviru umožní **státní pomoc pro postižené firmy** a vytvoří **investiční fond** v hodnotě 25 miliard EUR (asi 650 miliard Kč) s cílem zmírnit dlouhodobý ekonomický dopad současné epidemie. Finance pro nový fond jsou součástí evropského rozpočtu a jsou spojené se strukturálními fondy. Finance budou určeny na zdravotnické systémy jednotlivých zemí, pro malé a střední firmy a pro trh práce a další citlivé části ekonomiky. Uvolňovány budou v těsné spolupráci s členskými zeměmi. V nejbližší době bude údajně možné na investice související s bojem proti koronaviru vydat 7,5 miliardy EUR. Dále by měl být zřízen mezinárodní tým epidemiologů a virologů, aby radil Komisi s dalším postupem během epidemie.

Pro Itálii začala v úterý platit přísná opatření, včetně zákazu mnohých shromáždění a sportovních akcí, kvůli zamezení šíření nového typu koronaviru. Dva dny po vyhlášení karantény v severních regionech tak vláda rozšířila omezení na **celé italské území**. Lidé mohou cestovat pouze do práce nebo v naléhavých případech. Itálie je ze všech evropských zemí nákazou zasažena nejhůře – nejhorší je situace na severu země, koronavirus už se však rozšířil do všech italských regionů. Ke zpřísnění opatření přistupují postupně také další země, Slovensko například po zasedání krizového štábu ve čtvrtek ohlásilo uzavření hranic. Vstup do země tak bude povolen jen lidem, kteří mají na Slovensku trvalý či přechodný pobyt, případně jiné povolení. Uzavřeny mají být školy, mezinárodní letiště, lyžařská střediska, zábavní parky aj. Země také omezí mezinárodní autobusovou, lodní i vlakovou přepravu. Opatření budou platit prozatím dva týdny. K přísnějším opatřením již přistupuje také například Brusel.

Vláda ČR svým usnesením vyhlásila od 12. března 2020 (od 14:00) **nouzový stav na celém území České republiky**. Stanovila mj. seznam rizikových zemí v souvislosti se šířením koronaviru ve světě, do kterých mají čeští občané od 14. března zákaz vstupu, zároveň bude občanům těchto rizikových zemí odepřen vstup do ČR. Dále bude po páteční půlnoci do všech okolních zemí zakázána autobusová, vlaková a lodní přeprava lidí. Částečně bude omezena i letecká doprava. S platností od 16. března budou navíc opatření ještě zpřísněna a hranice budou (až na výjimky) zcela uzavřeny. Občané cizích zemí nebudou moci do ČR přicestovat a zároveň bude zakázáno občanům ČR a cizincům s trvalým nebo přechodným pobytem vycestovat z území ČR. S platností od pátku 12. března (12:00) mají občané, kteří se vrací z rizikových zemí nařízenou povinnou karanténu. Zakázáno bylo také konání akcí s počtem lidí vyšším než 30, stejně jako návštěva barů a restauračních zařízení v době 20:00 – 6:00. **Opatření mají platit po dobu 30 dnů**. Bližší informace k tomu, co přesně nouzový stav bude pro občany znamenat lze nalézt [ZDE](#). V souvislosti s šířením koronaviru spustilo také Ministerstvo zdravotnictví speciální webové stránky [ZDE](#).

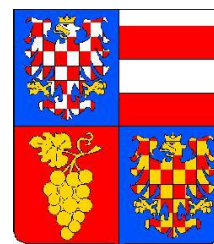
Bývalý český velvyslanec při NATO **Jiří Šedivý bude výkonným ředitelem Evropské obranné agentury (EDA)**. Do prestižní funkce jej na konci minulého týdne zvolily členské země Evropské unie. Šedivý v čele agentury nahradí Španěla Jorgeho Domecqa. Český zástupce patřil od počátku výběrového procesu mezi favority – nejprve jej jako nejvhodnějšího kandidáta označila šestičlenná výběrová komise složená z představitelů evropských institucí a zástupců chorvatského předsednictví, následně jej jako nejvhodnějšího kandidáta doporučil ministrům obrany také šéf evropské diplomacie Josep Borrell. Právě ten bude nejbližším nadřízeným Šedivého, neboť formální hlavou EDA je právě Vysoký představitel. EDA funguje od roku 2005 a jedná se o mezivládní orgán, který má na starosti rozvíjení obranné spolupráce unijních zemí. Šedivý se jako její ředitel stane **jedním z nejuvýše postavených Čechů v unijních institucích**.

Evropská komise chystá sérii opatření, která mají pomoci evropským firmám uspět v globální konkurenci v době přechodu na ekologicky šetrné a digitální hospodářství. V rámci **nové průmyslové strategie**, kterou Komise v úterý představila, se počítá mimo jiné s úpravou pravidel o státní pomoci či podporou produkce vodíku jako paliva budoucnosti. Komise tím chce evropský průmysl přizpůsobit cíli dosažení uhlíkové neutrality, které bude v nadcházejících letech vyžadovat plnění přísných emisních limitů. Jednotný unijní trh dále čeká velká digitalizace. Připravovaná je tak úprava normy o jednotném trhu, která by evropským firmám měla pomoci konkurovat globálním hráčům a zároveň nepřipravila zákazníky o výhody plynoucí z místní hospodářské soutěže.

Evropská komise připraví také nová závazná pravidla na **podporu recyklace průmyslových výrobků či textilu**. Jejich cílem má být úbytek vyprodukovaného odpadu a snížení počtu jednorázových plastů. Počítá s tím nový akční plán pro oběhové hospodářství, který Komise ve středu zveřejnila, a který je součástí Zelené dohody pro Evropu. Součástí zmíněných opatření by měla být mj. norma, kterou chce Komise zabránit likvidaci používaných výrobků, které kvůli neustálým inovacím rychle zastarávají (zejména elektronika). Prodej výrobků na jednorázové či krátkodobé použití by měl být zásadně ztížen. Dále se Brusel zaměří na možnosti recyklace v oblasti textilu či baterií, které by se v budoucnu mohly vyrábět zejména v podobě dobíjecích článků. Strategie počítá i s omezením množství nadbytečných obalů či jednorázových balení u potravin. Jednotlivé návrhy by mohla Komise předložit v příštích měsících, poté o nich bude diskutovat parlament a členské státy, které budou muset návrhy odsouhlasit.

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

V pondělí 9. března se Zastoupení zúčastnilo **13. Evropského press clubu**, který byl zaměřen na hodnocení činnosti prvních sta dní nové Evropské komise. Akce byla vedena formou diskuze na aktuální témata týkající se Evropské unie a role Komise v ní. Diskutována byla zejména témata jako koronavirus, migrace, problémy v Sýrii a Řecku či klimatický zákon. Hosté press clubu, který moderoval Michael Stabenow, byli Lorenzo Robustelli, Franziska Broich a Eric Bonse.

V pondělí se pak Zastoupení zúčastnilo také konference organizované **Evropským think-tankem o evropské politice (CEPS)**, která byla zaměřena na právě probíhající studii čtyř organizací v otázce udržitelné energie. Konkrétně zde byly představeny cíle, způsoby zkoumání a způsob zapojení relevantních stran do této studie.

V úterý 10. března se Zastoupení zúčastnilo konference k **Dopadu 5G sítí na evropskou konkurenceschopnost**. Cílem konference bylo představit důležitost a budoucnost 5G sítí, jejich využití a zejména pravidla pro realizaci. Pro EU jsou 5G sítě velmi důležitým prvkem budoucnosti zejména díky jejich obrovskému využití a potenciálu. Do diskuze se zapojili přední odborníci z oblasti hospodářské soutěže a telekomunikačních technologií, kteří se shodli, že díky 5G sítím může být EU o krok napřed či alespoň konkurenceschopná v celé řadě odvětví.

V úterý Zastoupení dále navštívilo otevřenou diskuzi UnILiON na téma **Synergie s programem Horizont Evropa** – politika a implementace. Cílem akce bylo adresovat klíčovou roli synergie v novém programu financování výzkumu Horizont Evropa a nastítnit, jak této synergie dosáhnout – nutností je vytvoření soudržnosti s jinými programy financování, abychom mohli řešit současné a budoucí výzvy či dosahovat větších úspěchů, co se vlivu těchto programů týče.

Kalendář

Kvůli aktuální situaci kolem šíření nového typu koronaviru byla pozastavena účast na veškerých akcích, stejně jako většina zasedání a rozprav evropských institucí.

Zdroje využívané pro Monitoring EU:

www.euroskop.cz; www.euractiv.cz/com; www.ihned.cz; <https://ec.europa.eu/czech-republic/>,
<http://www.europarl.europa.eu/portal/cs>